

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาการวิเคราะห์ผลของการใช้มาตรการทางภาษีอากรที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 วัตถุประสงค์ คือวัตถุประสงค์ที่หนึ่ง เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่มีต่อมาตรการทางภาษีอากร วัตถุประสงค์ที่สอง เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีต่อมาตรการทางภาษีอากร วัตถุประสงค์ที่สาม เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการทางภาษีอากรมาใช้ ได้รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 150 ราย โดยแยกเป็นกลุ่มผู้ประกอบการซื้อมาขายไป จำนวน 50 ราย กลุ่มผู้ประกอบการบริการ จำนวน 50 ราย และกลุ่มผู้ประกอบการผลิต จำนวน 50 ราย ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

ผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปางส่วนใหญ่เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการและจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดมีการจัดทำบัญชีของกิจการผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่เป็นสำนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำส่วนใหญ่จดทะเบียนนิติบุคคลในช่วงปี พ.ศ. 2541-ปัจจุบัน มีเงินทุนจดทะเบียนของกิจการน้อยกว่า 5 ล้านบาท และแสดงรายรับก่อนหักรายจ่ายมากกว่า 8,000,001 บาท โดยเป็นทรัพย์สินถาวร ไม่รวมที่ดินทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจ้างจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง น้อยกว่า 50 คน และมีจำนวนพนักงานประจำน้อยกว่า 50 คน

5.1.2 การทดสอบความรู้ ความเข้าใจของผู้ประกอบการที่มีต่อมาตรการภาษีอากรสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- 1) ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับขนาด ประเภทธุรกิจที่เข้าข่ายเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เกี่ยวกับประเด็นขนาด ประเภทธุรกิจที่เข้าข่ายเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าทุกกลุ่มผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และทราบว่ากิจการของตนเองเป็นวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม ซึ่งเป็นความรู้เบื้องต้นที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องทราบและเกี่ยวข้องกับทราบ

2) ความรู้เกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ส่วนประเด็นความรู้เกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรที่สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบผู้ประกอบการซื้อภาษีและกลุ่มผู้ประกอบการบริการไปมีความรู้เกี่ยวกับมาตรการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผู้ประกอบการผลิตมีความรู้เกี่ยวกับการมาตรการทางภาษีอากรสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และจากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าทุกกลุ่มผู้ประกอบการจะมีความรู้ทางด้านความรู้เกี่ยวกับการยกเว้นเงินปันผลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้นที่นิติบุคคล ร่วมลงทุน (VC) ได้รับความรู้จากสื่อของ SMEs เป็นอันดับสุดท้าย อันอาจมาเนื่องจากในจังหวัดลำปางมีธุรกิจประเภทกิจการร่วมค้ำน้อย และผู้ประกอบการยังทราบถึงธุรกิจเกี่ยวกับกิจการร่วมค้ำมากนักจึงมีความรู้ทางด้านกิจการร่วมค้ำน้อยกว่าความรู้ทางด้านอื่น

3) ความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดตามประมวลรัษฎากร

สำหรับประเด็นความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดตามประมวลรัษฎากรพบว่า ทุกกลุ่มผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการบริการ และผลิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่สำหรับผู้ประกอบการซื้อภาษีไปมีความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลและมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีของตนเอง

5.1.3 ทักษะคติของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีต่อมาตรการทางภาษีอากร

1) ทักษะคติที่มีต่อรายได้

พบว่า ทุกกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่ามาตรการทางภาษีอากร ไม่มีผลต่อการเพิ่มของรายได้โดยให้เหตุผลว่ารายได้ในการประกอบกิจการไม่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางภาษีอากรแต่อย่างใด

2) ทักษะที่มีต่อปริมาณผลผลิตของกิจการ

พบว่า ทุกกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่ามาตรการทางภาษีอากรไม่มีผลต่อปริมาณผลผลิตของกิจการ โดยให้เหตุผลว่าไม่ใช่กิจการผลิต และผลผลิตจะขึ้นอยู่กับกำลังการผลิต

3) ทักษะที่มีต่อกำไรสุทธิของกิจการ

พบว่า ทุกกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่ามาตรการทางภาษีอากรไม่มีผลต่อกำไรสุทธิของกิจการ โดยให้เหตุผลว่ากำไรสุทธิของกิจการขึ้นอยู่กับการบริหารงานของกิจการเอง หรือขึ้นอยู่กับรายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการ

4) ทักษะที่มีต่อค่าใช้จ่ายของกิจการ

พบว่า ทุกกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่ามาตรการทางภาษีอากรไม่มีผลต่อค่าใช้จ่ายของกิจการ โดยให้เหตุผลว่าค่าใช้จ่ายของกิจการขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ และค่าใช้จ่ายของกิจการไม่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางภาษีอากรแต่อย่างใด

5) ทักษะที่มีต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคล

พบว่า ทุกกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่ามาตรการทางภาษีอากรมีผลต่อภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลของกิจการ โดยมีผลทำให้ภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลของกิจการลดลงมากที่สุด

6) ทักษะที่มีต่อการเพิ่มสาขาหรือขยายกิจการ

พบว่า ทุกกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่ามาตรการทางภาษีอากรมีผลต่อการขยายกิจการหรือสาขาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีผลในการขยายกิจการหรือสาขาเท่าเดิมมากที่สุด

7) ทักษะที่มีต่อการใช้เครื่องจักรและแรงงาน

พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการซื้อมาขายไปและบริการมีทัศนคติในการใช้เครื่องจักรน้อยกว่าแรงงาน และกลุ่มผู้ประกอบการผลิตมีทัศนคติในการใช้เครื่องจักรและแรงงานเท่ากัน อันอาจมาเนื่องจากผู้ประกอบการผลิตมีการใช้เครื่องจักรเพื่อผลิตสินค้ามากกว่าธุรกิจประเภทอื่น ๆ

8) ทักษะที่มีต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในกระบวนการผลิตสินค้า

พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการซื้อมาขายไปและบริการมีทัศนคติในการไม่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการผลิตสินค้ามากที่สุด อาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่มไม่ได้มีการผลิตสินค้าจึงไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตสินค้า สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการผลิตมีทัศนคติในการใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตสินค้าโดยนำมาใช้มากขึ้นกว่าเดิม โดยให้เหตุผลว่าสามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายได้มากขึ้นกว่าเดิม และช่วยให้งานมีคุณภาพมากขึ้น

9) ทักษะคิดที่มีต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในงานด้านอื่นๆ นอกจากการผลิตสินค้า

พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการซื้อมาขายไปและบริการมีทัศนคติในการไม่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในงานด้านอื่นๆ นอกจากการผลิตสินค้าโดยให้เหตุผลว่าเป็นกิจการขนาดเล็กจึงไม่มีความจำเป็น สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการผลิตมีทัศนคติในใช้คอมพิวเตอร์ในการประกอบกิจการโดยนำมาใช้มากขึ้นกว่าเดิมโดยให้เหตุผลว่าสามารถนำมาห้ค่าใช้จ่ายได้มากขึ้นกว่าเดิม และช่วยให้งานมีคุณภาพมากขึ้น

10) ทักษะคิดที่มีต่อการร่วมทุนในกิจการร่วมค้า

พบว่า ทุกกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่ามาตรการทางภาษีอากรมีผลต่อการร่วมทุนในกิจการร่วมค้าเท่าเดิมอาจเนื่องมาจากกิจการร่วมค้าในจังหวัดลำปางยังไม่มีมาก ผู้ประกอบการจึงมีทัศนคติต่อการร่วมทุนในกิจการร่วมค้าเท่าเดิม

5.1.4 ปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการทางภาษีอากรมาใช้

ปัญหาและอุปสรรคทางด้านมาตรการทางภาษีอากร

ผลการศึกษาพบกลุ่มผู้ประกอบการทุกประเภทกิจการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่มีความรู้เกี่ยวกับการยกเว้นเงินปันผลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการ โอนหุ้นที่นิติบุคคลร่วมลงทุน (VC) ได้รับจากการถือหุ้นของ SMEs มากที่สุด อาจอันเนื่องมาจากยังไม่มิจากกิจการร่วมค้าในจังหวัดลำปางมากนักจึงทำให้ผู้ประกอบการยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการร่วมค้า รองลงมาคือมีความยุ่งยาก และซับซ้อนในการปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการ

ปัญหาและอุปสรรคทางด้านเจ้าหน้าที่สรรพากร

ผลการศึกษาพบกลุ่มผู้ประกอบการทุกประเภทกิจการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาในการสอบถามเจ้าหน้าที่ แต่ละคนตอบคำถามไม่ตรงกันทำให้เกิดความสับสน เป็นอันดับหนึ่ง และมีปัญหาเจ้าหน้าที่ที่หาคำปรึกษาไม่มีความรู้เพียงพอ เป็นอันดับถัดไป จากประเด็นปัญหาจากแบบสอบถามอาจเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรมีหลายงาน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียภาษี และไม่เกี่ยวข้องกับผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่แต่ละคนมีความชำนาญในแต่ละงานต่างกัน จึงอาจให้คำแนะนำที่ไม่ตรงกัน

ปัญหาและอุปสรรคทางด้านข้อมูลหมายเหตุภาษีอากร

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ประกอบการผลิต และบริการมีความคิดเห็นว่ากฎหมายภาษีอากรตีความยากทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่ายมากที่สุด สำหรับผู้ประกอบการซื้อมาขายให้ความเห็นว่ากฎหมายภาษีอากรมีความยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจยากมากที่สุด รองลงมาทุกประเภทกิจการมีความเห็นว่ากฎหมายภาษีอากรมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เป็นปัญหาทางด้านข้อมูลหมายเหตุภาษีอากร

ปัญหาและอุปสรรคทางการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร

ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการทุกประเภทกิจการส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารยากจนเกินไปทำให้ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจอย่างมากที่สุด และปัญหารองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับไม่มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ และไม่มีเอกสารเกี่ยวกับความรู้และข้อกฎหมายเผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการหรือน้อยจนเกินไป

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิเคราะห์ผลของการใช้มาตรการทางภาษีอากรสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการในการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และมีความรู้เกี่ยวกับการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากกว่ามีความรู้ความเข้าใจในมาตรการทางภาษีอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการในการมาตรการการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีธุรกิจเงินร่วมลงทุนผู้ประกอบการทุกประเภทกิจการยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์สำหรับมาตรการนี้เพียงพอ อาจอันเนื่องมาจากกิจการร่วมค้าในท้องที่จังหวัดลำปางยังไม่มีมากนัก ดังนั้นกรมสรรพากรจึงควรมหามาตรการทางภาษีอย่างอื่นที่เหมาะสมในการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ได้รับประโยชน์มากขึ้น และให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรการทางภาษีให้แก่ผู้ประกอบการให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคของมาตรการทางภาษี มีดังนี้

1) ปัญหาและอุปสรรคทางด้านมาตรการทางภาษีอากร ปัญหาที่สำคัญมากที่สุดคือผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่มีความรู้เกี่ยวกับการยกเว้นเงินปันผลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้นที่นิติบุคคลร่วมลงทุน (VC) ได้รับจากการถือหุ้นของ SMEs ซึ่งปัญหานี้อาจเกิดมาเนื่องจากในจังหวัดลำปางยังไม่มีกิจการร่วมค้ามากนัก จึงทำให้ความรู้ในกิจการร่วมทุนมีน้อย ดังนั้นในการออกมาตรการทางภาษีอากรควรมีมาตรการที่เหมาะสมมากกว่านี้ และกรมสรรพากรน่าจะมีการจัดอบรมเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรที่สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อความเข้าใจในมาตรการทางภาษีอากรต่าง ๆ ให้มากขึ้น

2) ปัญหาและอุปสรรคทางด้านเจ้าหน้าที่สรรพากร ปัญหาที่สำคัญมากที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาในการสอบถามเจ้าหน้าที่แต่ละคนตอบคำถามไม่

ตรงกันทำให้เกิดความสับสน ดังนั้นกรมสรรพากรน่าจะจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตอบปัญหาในแต่ละเรื่องให้ตรงกันและปัญหาที่พบบ่อย ๆ ควรมีคู่มือในการตอบปัญหาให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน

3) ปัญหาและอุปสรรคทางด้านข้อกฎหมายภาษีอากร ปัญหาที่สำคัญมากที่สุดคือ ปัญหากฎหมายภาษีอากรตีความยากทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่ายมากที่สุด รองลงมาคือกฎหมายภาษีอากรมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เป็นปัญหาทางด้านข้อกฎหมายภาษีอากร ดังนั้นกรมสรรพากรน่าจะมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นและในกรณีกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลง ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการทราบเกี่ยวกับข้อกฎหมาย

4) ปัญหาและอุปสรรคทางการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร ปัญหาที่สำคัญมากที่สุดคือปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารยากจน เกินไปทำให้ต้องใช้เวลาในการทำ ความเข้าใจยากมากที่สุด และปัญหารองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับไม่มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการให้ข่าวสารประชาสัมพันธ์ และไม่มีเอกสารเกี่ยวกับความรู้และข้อกฎหมายเผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการหรือมีน้อยจนเกินไป ดังนั้นกรมสรรพากรควรมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้ผู้ประกอบการทราบให้มากขึ้นและมีการปรับปรุงเอกสารเผยแพร่ให้ผู้ประกอบการทราบในเรื่องเกี่ยวกับความรู้ทางด้านภาษีหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

การวิเคราะห์ผลของการใช้มาตรการทางภาษีอากรสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดลำปาง โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 150 รายที่ใช้ในการศึกษา อาจจะไปกระจายไป ทั้ง 11 อำเภอ เนื่องจากการสุ่มเลือกมาแบบบังเอิญ ซึ่งเป็นจุดอ่อนในการศึกษาในครั้งนี้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพื่อให้ผลการศึกษาที่ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการโดยรวมทั้งหมด

เนื่องจากการใช้มาตรการทางภาษีอากรเพิ่งเริ่มใช้ในปีพ.ศ.2545 ดังนั้นการศึกษาถึง ทักษะคติของผู้ประกอบการในบางส่วนยังมีข้อมูลในการศึกษาน้อยจนเกินไป ทำให้ผลการศึกษาอาจจะไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร หากผู้ประกอบการได้มีการใช้มาตรการทางภาษีอากรในจำนวนปีที่มากขึ้นแล้ว ทักษะคติของผู้ประกอบการจะสมบูรณ์และเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ในการศึกษาในครั้งนี้เน้นการศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการที่มีทักษะคติเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากร ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในด้านของหน่วยงานสรรพากรด้วยเพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของการจัดเก็บภาษีจากมาตรการทางภาษีอากร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ปรับปรุงในการออกมาตรการทางภาษีอากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป